

Remissyttrande

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Fi2018/01419/S1
Fi2018/01435/S2

Kommissionens förslag till direktiv om skatt på vissa digitala tjänster och beskattning av betydande digital närvaro

Företagarna har getts möjlighet att avge remissyttrande om två förslag från EU-kommissionen: direktiv om fastställande av regler med avseende på bolagsbeskattning av en betydande digital närvaro (COM(2018) 147 final, nedan *det långsiktiga*) respektive direktiv om ett gemensamt system för skatt på inkomster från tillhandahållande av vissa digitala tjänster (COM(2018) 148 final, nedan *det tillfälliga*). Eftersom dessa förslag är tätt sammanhängande och delvis motiveras av samma skäl, har vi valt att skriva ett samlat yttrande för båda remisserna. Här följer våra synpunkter.

Förslagen

Här följer kortfattade sammanfattningar av de föreliggande förslagen.

Det långsiktiga

Mot bakgrund av OECD och G20-gruppens initiativ BEPS (Base Erosion and Profit Shifting) och en oro för en fragmentering av den inre marknaden, har EU-kommissionen föreslagit att konceptet fast driftställe, som används för att fördela beskattning av företags vinster mellan länder, utökas till icke-fysisk närvaro, benämnt "betydande digital närvaro". Syftet är att uppnå ett gemensamt system för beskattning av digital verksamhet i EU. Det fastslås i förslaget att "reglerna i detta förslag bör integreras i medlemsstaternas bolagsbeskattningssystem och kommissionens förslag om en gemensam konsoliderad bolagsskattebas och bör i slutändan avspeglas i motsvarande ändringar i OECD:s modellavtal för skatter på internationell nivå".

Aktörer som tillhandahåller vissa digitala tjänster och har en betydande digital närvaro i EU ska betala en skatt om minst ett av tre kriterier är uppfyllda: intäkterna överstiger 7 milj € under relevant beskattningsperiod, antalet användare av en digital tjänst överstiger 100 000 i en medlemsstat eller antalet affärskontrakt för digitala tjänster överstiger 3000.

Det kortsiktiga

Även detta förslag grundas i BEPS och en upplevelse av att de befintliga bolagsskattereglerna är "föråldrade" i en digital kontext. Kommissionen framhåller att det värde som skapas "till följd av användarnas deltagande" inte återspeglas i fördelningen av beskattning i olika länder, och oroas av att flera medlemsstater har infört åtgärder unilateralt på detta område. Förslaget syftar enligt kommissionen till att fastställa en gemensam beskattningsstruktur, för att uppnå målet om en väl fungerande inre marknad.

En tillfällig skatt på digitala tjänster föreslås (även om inget slutdatum anges).

Beskattningsföremålet är de intäkter som erhålls genom användning av data om användarnas aktiviteter, reklam i digitala gränssnitt och samverkan mellan användare i "flersidiga gränssnitt". Kommunikations- och betaltjänster, tillhandahållande av video och ljud som den beskattade entiteten har distributionsrätt till, och plattformar för gräsrotsfinansiering i form av investeringar och utlåning är exempel på verksamheter som inte beskattas.

För beskattning krävs att en entitet/ett skattesubjekt ligger över båda dessa tröskelvärden: totala globala intäkter överstiger 750 milj € senaste räkenskapsåret och totala beskattningsbara intäkter inom EU överstiger 50 milj €. Skatten ska betalas i den eller de medlemsstater där användarna befinner sig, baserat på uppgifter om IP-adresser, och intäkterna fördelas proportionerligt mellan medlemsländer. Skattesatsen som föreslås är 3 procent av de totala bruttointäkterna. Förpliktelserna ska av de skattskyldiga kunna fullgöras i en medlemsstat, benämnt "identifieringsmedlemsstaten", som sedan ombesörjer fördelningen av skatteinkomster till eventuella andra medlemsstater.

Inställning

Den digitala utvecklingen ställer nya krav på bolagsbeskattningssystemet. På grund av internets globala natur, krävs för att systemet ska vara effektivt att det så långt som möjligt är internationellt sammanvägt.

Därför är det problematiskt att dessa förslag föregriper såväl det – uttryckligen nämnda och hänvisade – förslaget om gemensam konsoliderad bolagsskattebas i EU, som överenskommelser inom OECD.

Det är likaså motsägelsefullt att det i motiven till förslagen anges att de har som syfte både att åstadkomma rättvisa konkurrensvillkor, förbättrande av den inre marknadens "resiliens", bana väg för ett "samordnat och enhetligt system för bolagsbeskattning på den inre marknaden", att bidra till koordineringsarbetet inom OECD, stärka Europas ställning som "världsledande i den digitala ekonomin" och att undvika "en negativ inverkan på den offentliga sektorns intäkter". Dessa respektive syften, även om de var för sig kan ses som rimliga, står i flera fall i motsatsställning till varandra.

Vi ser det också som problematiskt att förslagen motiveras med ännu ej beslutade rättsakter, så som förslaget om enhetligt system för bolagsbeskattning. Ett förslags legitimitet kan inte grundas i ett annat ej antaget förslag.

Införande av en rättsfigur i stil med det föreslagna "betydande digital närvaro" är sannolikt nödvändigt för att utforma en modell för beskattning av digitala företag med fysisk hemvist i andra länder. Dock måste man fråga sig vad EU har att vinna på att införa sådan beskattning.

De tröskelvärden som anges för att definiera betydande digital närvaro är påfallande låga. Som exempelvis Dataspelsbranschen har framhållit kan ett litet spelföretag ha betydligt fler användare än 100 000 i ett enskilt medlemsland, utan att generera några betydande vinster.

Hänvisning görs till mervärdesskattereglerna vad gäller definitionen av ”minimal mänsklig medverkan”, som är central för att avgränsa vad som räknas som digital tjänst. Det kan därför vara relevant att påminna om att man både i EU och globalt skiljer på inkomstskatter, som tas ut vid källan där värdet skapas, och konsumtionsskatter, som tas ut där konsumtion sker. Det föreliggande förslaget skulle innebära en beskattning av intäkter – brutto – beräknat utifrån mått relaterade till konsumtionsplatsen, vilket innebär en problematisk sammanblandning sett till de befintliga beskattningssystemen.

Det är inte heller tydligt varför det kortsiktiga förslaget behövs. De aktörer som föreslås träffas av förslaget har varit verksamma ett antal år och deras närvaro på den digitala marknaden i Europa anses inte utgöra något hot mot medlemsstaternas offentliga budgetar, trots frånvaron av den föreslagna skatten.

I sig uppskattar Företagarna att gränsvärdena för förslaget om tillfällig digital skatt har satts på sådant sätt att de flesta små och medelstora företag undantas. Dock finns det skäl att rikta annan kritik mot förslaget:

- Ingen mer ingående grund anges för varför 3 procent är den rimliga skattesatsen.
- Inget slutdatum anges, trots att skatten uppges vara tillfällig, eller en övergångslösning.
- Konsekvensanalysen är alltför knapphändig.
- Att skatten ska beräknas på bruttointäkter, och inte på nettovinst, är väsensfrämmande för ett rimligt system för bolagsbeskattning.
- Ingen garanti ges för att avräkning för digitalskatten ska ske mot bolagsskatten.
- Hur en höjd skatt på digitala tjänster skulle främja framväxten av digitala företag i EU klargörs inte.

Negativt för Sverige

I den konsekvensanalys (Impact assessment, SWD(2018) 81 final) som utförts framkommer det att Sverige skulle missgynnas av en förändring av beskattningsbasen från vinster till användarnas hemvist. Från flera håll, bland annat Dataspelsbranschen, har framhållits att Sverige som digital nettoexportör skulle gå miste om både jobb och företagsinvesteringar med det föreslagna systemet. Som mindre aktör i EU kan Sverige dessutom ha svårt att hindra eventuella framtida utökningar av systemet (t.ex. genom högre skattesatser eller sänkta tröskelvärden).

Av kommissionens formuleringar att döma ligger det också nära till hands att misstänka att förslagen om enhetliga regler för digital beskattning, uttryckligen i samband med det föreliggande förslaget om gemensam bolagsskattebas, är mer motiverade av ambitionen att harmonisera bolagsbeskattningen – trots att EU saknar kompetens för det enligt fördragen – än att stärka EU-ländernas konkurrenskraft, eller liknande.

Hur en ny skatt på digitala företag skulle stärka EU:s ställning som ledare i den digitala utvecklingen är mycket svårt att förstå. Grunderna för den föreslagna skatten framstår också som osäkra, och föregriper det arbete som sker i OECD.

Slutsatsen är därför, sammantaget, att det finns starka skäl för Sverige att avvisa de föreliggande förslagen till digital skatt, såväl det kortsiktiga som det långsiktiga.

Patrick Krassén
Skattepolitisk expert
Företagarna

Patrik Nilsson
Samhällspolitisk chef
Företagarna